

OBSAH

Úskalí právní komparatistiky (Úvod)	V
Přehled obsahu	VIII
Obsah	IX
Seznam základní literatury	XV
Zkratky	XVI

Část první: Získávání poznatků srovnáváním

I. Srovnávací věda (Komparatistika)	2
1. Srovnávání. Třídění	2
2. Srovnávací vědy	2
3. Prvky komparace	3
4. Srovnávání a třídění jako logické operace	3
5. Podobnost a různost	4
6. Srovnatelnost	5
II. Srovnávací právní věda	6
1. Vědní odvětví, metoda či specializace	6
2. Vznik, historie a vědecká zařízení právní komparatistiky	8
2.1. Vznik a vývoj srovnávací právní vědy	8
2.2. Komparatistické instituce a publikace	10
2.2.1. Instituce	10
2.2.2. Periodika	11
2.3. International Encyclopedia of Comparative Law	11
2.4. Přínos UNESCO právní komparatistice	12
III. Srovnávání práva	13
1. Předmět komparace	13
1.1. Právo	13
1.2. Různost práva	15
1.3. Dynamika a statika práva	17
1.4. Neměnnost práva	17
1.5. Proměnlivost práva	20
2. Právní styl a právní kultura	20
3. Druhy právní komparace	23
3.1. Různé aspekty srovnávání práva	23
3.2. Makrokomparatistika a mikrokomparatistika	24
3.3. Regionální komparatistika	25
3.4. Komparatistika s cizím prvkem a komparatistika vnitřní	26
3.5. Časový horizont komparatistiky	27
3.5.1. Současná (simultánní) komparatistika	27
3.5.2. Historická komparatistika	27
3.6. Srovnávání etnografické. Právní etnografie	28
3.7. Komparatistika bilaterální a multilaterální	28
3.8. Srovnávání podle systematiky právního řádu	29
IV. Srovnávací právní věda a výzkum cizího práva	29
V. Srovnávací metoda	30
1. Metoda poznání	30

2. Pomocné komparatistické metody	32
2.1. Přehled pomocných metod	32
2.2. Analýza a syntéza	32
2.3. Indukce a dedukce	34
2.4. Abstrakce	34
2.5. Exaktní metody	35
3. Metodologické a filozofické problémy komparace	35
3.1. Metodologický přístup ke komparaci	35
3.2. Filozofické problémy komparace	36
3.3. Komparace	38
3.3.1. Obecné problémy (Tertium comparationis)	38
3.3.2. Rozlišovací kritérium	39
3.3.3. Praesumptio similitudinis	40
4. Jevová stránka a podstata předmětů komparace	40
VI. Sémantická stránka srovnávání práva	44
VII. Cíle a úkoly srovnávací právní vědy	47
1. Vědecké a pedagogické cíle	47
2. Praktické cíle	49

Část druhá: Třídění práva

I. Právní zeměpis	51
II. Kritéria třídění	53
III. Hlavní třídící kritérium. Pramene práva	54
1. Pojem pramene práva a jeho význam pro srovnávací právní vědu	54
2. Forma pramenů práva	54
IV. Určující (stylotvorné) prameny práva	55
1. Právo psané	55
1.1. Právo zákonné	55
1.2. Právo smluvní	56
1.3. Učené knihy a expertízy	56
2. Právo nepsané	56
2.1. Pramene nepsaného práva	56
2.2. Soudcovské právo	57
2.3. Obyčejové právo	57
2.4. Analogie	59
2.5. Ekvita a rozum	59
V. Obecné zásady právní	59
1. Pojem obecných zásad právních	59
2. Obecné zásady právní ve velkých právních systémech	60
3. Vztah obecných zásad právních a právního řádu	61
4. Působení obecných zásad právních	62
4.1. Normativní působení obecných zásad právních	62
4.2. Nepřímé normativní působení obecných zásad právních	63
4.3. Právně irelevantní obecné zásady právní	64
4.4. Komparace obecných zásad právních	65
5. Dobrá víra a dobré mravy	65
5.1. Dobrá víra. Treu und Glauben	65
5.2. Dobré mravy	65
6. Natural justice	66

VI. Vnitřní členění práva	66
VII. Užitečnost třídění	72

Část třetí: Ústavní komparatistika

I. Ústava	75
1. Ústavní komparatistika a pojem ústavy	75
2. Ústava materiální a ústava formální	76
2.1. Ústava materiální	76
2.2. Ústava formální	78
2.3. Srovnání pojmů ústavy formální a ústavy materiální	79
3. Další kritéria třídění	80
II. Historické prototypy ústav	82
1. Dějiny ústav	82
2. Jednotící prvky	82
2.1. Trojdílnost státní moci	83
2.2. Lid jako zdroj státní moci	85
2.3. Volby jako projev vůle lidu	86
2.4. Přímá a nepřímá demokracie	87
2.5. Lidská a občanská práva	88
3. Ústavní instituce	89
III. Ústavní prototypy	91
1. Klasifikace prototypů	91
2. Prototyp americký	91
3. Prototyp francouzský	92
4. Prototyp anglický	94
5. Prototyp sovětský (socialistický)	97
6. Země islámské	98
IV. Složené státy	99
1. Druhy složených států	99
2. Federace	99

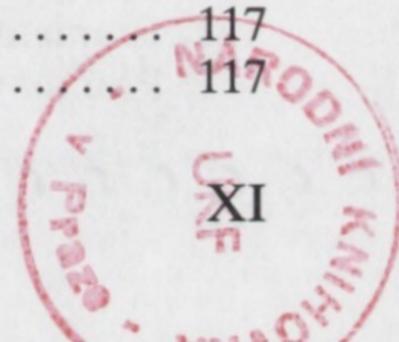
Část čtvrtá: Velké právní systémy

Díl první: Kritérium rozlišování a právní systémy

I. Klasifikace právních systémů	103
II. Právní instituce	107

Díl druhý: Právní systém kontinentální

I. Charakteristika kontinentálního právního systému a jeho podsystémů	112
1. Obecná charakteristika	112
2. Okruh francouzský	114
3. Okruh rakouský	114
4. Okruh německý	115
5. Okruh švýcarský	115
6. Okruh skandinávský	116
7. Okruh latinskoamerický	117
8. Okruh býv. socialistického práva	117

Obsah

9. Evropské nadstátní právo	117
II. Místo českého práva ve velkých právních systémech	118
III. Kodifikace občanského práva	120
1. Kodifikace a její současný stav	120
2. Předjustiniánské kodifikace	121
3. Justiniánská kodifikace	121
4. Další kodifikace	121
5. Moderní kodifikace občanského práva	122
6. Soumrak kodifikace?	123
IV. Struktura občanských zákoníků	125
1. Současný stav	125
2. Geneze třídění obsahu občanských zákoníků a jejich rozsah	127
2.1. Systematika zákoníků	127
2.2. Rozsah zákoníků	129
3. Vytýkání před závorku	130
3.1. Obecná část zákoníků	130
3.2. Úvodní ustanovení	132
3.3. Právo osobní a rodinné	135
V. Secese a návraty	136
1. Osudy kodifikací	136
2. Obchodní právo a právo hospodářské	136
2.1. Secese práva obchodního	136
2.2. Kodifikace obchodního práva	138
2.2.1. Francie	138
2.2.2. Německo a Rakousko	139
2.2.3. Návraty. (Švýcarsko a další)	141
2.3. Hospodářské právo	144
3. Pracovní právo a právo rodinné	147
4. Mezinárodní právo soukromé	148
VI. Přesahování kodifikace	149
1. V právu angloamerickém	149
2. V právu islámském	150
VII. Instituce kontinentálního občanského práva	151
1. Osoby a rodina	151
1.1. Fyzické a právnické osoby	151
1.2. Instituce práva rodinného	153
2. Předmět práva. Věci	154
3. Vlastnické právo	155
4. Obligační právo	157
4.1. Místo obligačního práva v zákonících	157
4.2. Smlouva	157
4.3. Odpovědnost za způsobenou škodu	158
5. Dědické právo	159
6. Uplatnění nároku u soudu	162
Díl třetí: Právní systém angloamerický	163
I. Geografické rozšíření a charakteristika	163
II. Prameny práva	165
1. Prameny anglického práva	165

1.1. Druhy pramenů práva v Anglii	165
1.2. Common Law a Equity	166
1.3. Precedenční působení anglických soudů	168
1.3.1. Soudní organizace	168
1.3.2. Mechanismus působení soudních rozhodnutí	169
2. Precedenční právo v USA (Exkurs)	170
III. Některé charakteristické instituce anglického práva	172
1. Osoby a rodina	173
1.1. Fyzické a právnické osoby	173
1.2. Instituce práva rodinného	173
2. Předmět práva. Věci	173
3. Law of Property	174
3.1. Property a ownership	174
3.2. Druhy property	176
3.3. Estates	178
3.4. Trust	180
3.4.1. Specifičnost trustu	180
3.4.2. Historické kořeny trustu	181
3.4.3. Právní povaha trustu	182
3.4.4. Zřízení trustu, jeho předmět a druhy	182
3.5. Smluvní právo (Law of contract)	184
3.5.1. Smlouva a její uzavření	184
3.5.2. Consideration	184
3.5.3. Smluvní podmínky. Conditions. Warranties	185
3.5.4. Zánik závazků ze smlouvy	185
3.5.5. Náhrada škody. Damages	186
3.6. Torts	186
3.7. Dědické právo	188
3.8. Uplatnění nároku na soudě	188

Díl čtvrtý: Islámský právní systém

I. Charakter islámského práva	189
II. Šaría a fikh	191
III. Sekularizace práva islámských zemí	192
IV. Geografické rozšíření islámského práva	193
V. Školy (rity) a prameny islámského práva	194
VI. Taklíd	195
VII. Instituce islámského práva	197

Díl pátý: Setkání více právních kultur v jednom státě

I. Smíšené právní řády	199
II. Jihoafrická republika	199
III. Izrael	200
IV. Býv. socialistické země	200

Část pátá: Právní etnografie

I. Právní etnografie a právní komparatistika	201
---	------------

II. Právo africké	202
1. Jednotné či množné číslo?	202
2. Charakteristika afrického práva	202
3. Vztah „afrického práva“ a moderního práva afrických států.	203
III. Právo hindské a právo adat	205
1. Indie	205
2. Indonézie	205
IV. Právo Dálného východu	205
Část šestá: Ius unum. Asimilace právních řádů	
I. Co znamená Ius unum?	209
II. Vzájemné působení právních řádů	210
III. Právněfilozofický aspekt asimilace práva.	212
IV. Historický aspekt asimilace práva	212
1. Diferenciace a sjednocení římského práva.....	212
2. Recepce práva	213
2.1. Pojem recepce práva	213
2.2. Recepce římského práva	213
2.3. Recepce práva bývalých metropolí	213
2.4. „Sovětizace“ práva býv. světové socialistické soustavy	214
3. Sukcese a rozdělování státu	214
4. Adaptace a akulturace práva. Právní enklávy	215
4.1. Adaptace a akulturace	215
4.2. Právní enklávy.....	216
V. Záměrná asimilace práva	221
1. Dosavadní zkušenosti	221
2. Sjednocování práva v hospodářských integracích	221
2.1. Ius unum se vrací	221
2.2. Evropské právo.....	222
VI. Rub sblížení	224
O perspektivách srovnávací právní vědy (Závěr)	225
Použitá literatura	227
Rejstřík věcný	239
Rejstřík zeměpisných názvů	247